

**7440 SAYILI KANUNLA
DEPREM BÖLGESİNE YÖNELİK
VERGİ DÜZENLEMELERİ REHBERİ**

Vergi Geleceğimizdir

Ayrıntılı Bilgi İçin

gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıŐtır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, BaŐkanlıđımız;

- İnternet sayfasından,
- DođrulanmıŐ ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaŐabilirsiniz.

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye 1 ve 2 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliđlerinden ulaŐmanız mümkündür.

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Mayıs/2023

Yayın No: 481

İÇİNDEKİLER

1.	Esnaf ve Sanatkârlar ile Bunların Meslek Kuruluşlarına Yönelik Hangi Yetki ve Avantajlar Sağlanmıştır?	4
2.	Ticaret Sicili Müdürlüklerinde Yapılan İşlemler ile Düzenlenen Belgeler İçin Sağlanan Kolaylıklar Nelerdir?	5
3.	Depremden Etkilenen Hizmet Erbabına Yapılan Ayni ve Nakdi Yardımlara İlişkin Gelir Vergisi ve Damga Vergisi İstisnaları Nelerdir? ----	6
4.	Deprem Sebebiyle Vefat Edenlerin Mirasçılarına ve Yakınlarına Sağlanan Avantajlar Nelerdir?	7
4.1.	Hangi Mal ve Yardımlar Veraset ve İntikal Vergisinden İstisna Edilmiştir?	7
4.2.	Depremde Vefat Edenlerin Mirasçılarına Menkul Sermaye İradı Kapsamındaki Hangi Ödemeler Üzerinden Gelir Vergisi Tevkifatı Yapılmayacaktır?	8
5.	Emsal Kira Bedeli Esası Uygulanmamasının Şartları Nelerdir? ----	9
6.	Zayi Olan Defter ve Belgelerin Yerine Onaylanacak Defterlere İlişkin Sağlanan Kolaylıklar Nelerdir?	10
7.	Depremler Nedeniyle Mücbir Sebep Hali İlan Edilen Yerlerde Bulunanların Borcu Sebebiyle Alacaklılara Hangi Şartlarla Şüpheli Alacak Uygulaması (Karşılık Ayırma ve Gider Kaydetme) İmkânı Sağlanmıştır?	12
8.	Binalara İlişkin Terkin Edilecek Amme Alacakları Nelerdir? ----	14
9.	Taşıtlara İlişkin Terkin Edilecek Amme Alacakları ile Sağlanan Diğer Kolaylıklar Nelerdir?	15
10.	Deprem Bölgesinde 6/2/2023 Tarihi İtibarıyla Kurumlar Vergisi Mükellefiyeti Bulunantar Ek Vergi Ödeyecek mi?	17
11.	Hangi Malların Tesliminde Geçici Süreyle İndirimli Özel Tüketim Vergisi Oranı Uygulanması Sağlanmıştır?	17
12.	Mücbir Sebep Hâli İlan Edilen Yerlerde 7440 Sayılı Yapılandırma Kanununa Başvuru ve Ödeme Süresi Nedir?	18

Bu Rehberde, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla (Yapılandırma Kanunu) depremden etkilenenlere sağlanmış olan teşvikler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde Yapılandırma Kanununun nasıl uygulanacağı soru ve cevaplar halinde açıklanmıştır.

Konu hakkında ayrıntılı açıklamalara, 1 ve 2 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliğlerinde yer verilmiştir.

1. Esnaf ve Sanatkârlar ile Bunların Meslek Kuruluşlarına Yönelik Hangi Yetki ve Avantajlar Sağlanmıştır?

7440 sayılı Kanunla, depremden zarar gören esnaf ve sanatkârların aidat borçları ve gecikme zamları ile odaların ve birliklerin katılma payı ve mesleki eğitim fonu borçları ve gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçme yetkisi ilgili yönetim kuruluna verilmiştir.

Bu kapsamda, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde;

- Ödenmesi gerektiği hâlde ödenmemiş olan, 5362 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyet gösteren ve depremden zarar gören esnaf ve sanatkârların aidat borçları ve gecikme zamları ile
- Odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birliklerin Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuna olan katılma payı ve mesleki eğitim fonu borçları ve gecikme zamlarının,

tahsilinden vazgeçmeye 31/12/2023 tarihine kadar ilgili yönetim kurulu yetkili kılınmıştır.

7440 sayılı Kanunla, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde depremde zarar gören esnaf ve sanatkârlardan bazı belge ve işlemler için, belirtilen tarihe kadar, 5362 sayılı Kanunda öngörülen harç, herhangi bir ücret ve yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmaması sağlanmıştır.

Bu kapsamda, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 5362 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyet gösteren ve depremde zarar gören esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak; aynı il sınırları içindeki tescil, tadil ve terkin işlemleri ile sicil tasdiknamesinden 31/7/2023 tarihine kadar;

- Anılan Kanunda öngörülen harç, herhangi bir ücret ve
- Gerçekleştirilen tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti,

alınmayacaktır.

2. Ticaret Sicili Müdürlüklerinde Yapılan İşlemler ile Düzenlenen Belgeler İçin Sağlanan Kolaylıklar Nelerdir?

7440 sayılı Kanun gereğince; deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunan ticaret sicili müdürlüklerine kayıtlı ticari işletme, ticaret şirketleri ve şubelere ilişkin olarak;

- Adres değişikliği, aynı il sınırları içindeki ticaret sicili müdürlükleri arasında yapılacak merkez nakli, tasfiye ve terkin işlemlerinden,
- Deprem nedeniyle vefat edenlerin işletmenin sahibi, yönetim organı üyesi veya işletmeyi temsile yetkili olduğu hallerde, ticaret sicilinde bu kişilere ilişkin yapılacak değişikliklerden ve vefat eden kişilerin sahibi olduğu payların miras nedeniyle geçişine ilişkin yapılacak tescil işlemlerinden,
- Yukarıda sayılan işlemler sonucunda düzenlenecek ticaret sicili kayıtlarına ilişkin belgelerden,

31/7/2023 tarihine kadar;

- 492 sayılı Kanuna göre ticaret sicil harçları,
- 5174 sayılı Kanunda öngörülen herhangi bir ücret,
- Gerçekleştirilen tescil, değişiklik ve terkin işlemlerine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti,

alınmayacaktır.

3. Depremden Etkilenen Hizmet Erbabına Yapılan Ayni ve Nakdi Yardımlara İlişkin Gelir Vergisi ve Damga Vergisi İstisnaları Nelerdir?

7440 sayılı Kanunla, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle hizmet erbabına, işverenler tarafından belli tarihler arasında yapılan ayni yardımlar ile toplam tutarı belirlenen miktarı geçmeyen nakdi yardımlara ilişkin teşvikler sağlanmıştır.

Bu kapsamda, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; depremden, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni yardımlar ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar;

- 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazançta dâhil edilmeyecektir.
- Bu yardımlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu uyarınca gelir vergisi ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca damga vergisi alınmayacaktır.

Ayni yardımlarda, ayni yardımın mahiyetine ve tutarına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Nakdi yardımların toplam tutarının 50.000 Türk lirasını aşması durumunda, aşan tutar ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Hizmet erbabına yapılan aynı ve/veya nakdi yardım ödemelerinin hizmet erbabının; mevcut ücretine ilave olarak yapılması gerekmekte olup, mevcut ücretinde bir artış olmaksızın bu istisnadan yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

4. Deprem Sebebiyle Vefat Edenlerin Mirasçılarına ve Yakınlarına Sağlanan Avantajlar Nelerdir?

4.1. Hangi Mal ve Yardımlar Veraset ve İntikal Vergisinden İstisna Edilmiştir?

7440 sayılı Kanunla, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından belli tarihler arasında yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden istisna tutulmuştur.

Bu kapsamda;

- Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar ile
- Vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar,

veraset ve intikal vergisinden istisna tutulacaktır.

Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmeyecek, ilişik kesme belgesi aranmayacaktır.

İstisnanın uygulanabilmesi açısından murisin, mirasçıların, hizmet erbabı ile hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasının deprem bölgesinde ikamet etme şartı bulunmamaktadır. İkametgahları nerede olursa olsun ölümün depremlerde veya depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan meydana gelmesi istisna uygulaması için yeterli olacaktır.

Diğer taraftan, belirtilen tarihte meydana gelen depremler nedeniyle veya depreme bağlı olarak sonradan vefat edenlerden veraset yoluyla intikal eden mallar ya da bu şekilde vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına yapılan yardımlarla ilgili olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce beyanname vermek suretiyle adlarına veraset ve intikal vergisi tahakkuk ettirilenlerin talep etmeleri halinde, tahakkuk eden vergiler tahakkuktan terkin edilecek, ödenmiş olan vergiler ise iade edilecektir. Ayrıca, mükelleflerce beyanname verilmemiş olması nedeniyle 7338 sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca kesilerek vergi dairesine yatırılan tutarlar da mükelleflerin talebine istinaden iade edilecektir.

4.2. Depremde Vefat Edenlerin Mirasçılarında Menkul Sermaye İradı Kapsamındaki Hangi Ödemeler Üzerinden Gelir Vergisi Tevkifatı Yapılmayacaktır?

7440 sayılı Kanunla, depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında, menkul sermaye iradı kapsamındaki; tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden yapılan ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaması sağlanmıştır.

Bu kapsamda; depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında; tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden; 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan ödemeler üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Tevkifat kapsamı dışında olan bu ödemeler için yıllık beyanname verilmeyecek, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

5. Emsal Kira Bedeli Esası Uygulanmamasının Şartları Nelerdir?

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 73 üncü maddesinde sayılan durumlar dışında, gayrimenkullerin bedelsiz olarak başkasının kullanımına bırakılması halinde emsal kira bedeli esası uygulanmakta ve bu esasa göre hesaplanan tutarın, ilgili yıllar itibarıyla, aynı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan istisna tutarını aşması durumunda da yıllık gelir vergisi beyannameyi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

7440 sayılı Kanun gereğince, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

- 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak,
- 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere,

emsal kira bedeli esası uygulanmayacaktır.

Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Devlet tarafından depremden etkilenenlere yönelik sağlanan barınma, kira, taşınma ve benzeri yardımların alınıyor olması, düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

6. Zayi Olan Defter ve Belgelerin Yerine Onaylanacak Defterlere İlişkin Sağlanan Kolaylıklar Nelerdir?

7440 sayılı Kanunla, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde vuku bulan depremlerde defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin yetkili mahkemeden ya da il veya ilçe idare kurullarından alınan belge ile yeni defterlerin açılış onayının yaptırılabilmesine imkan tanınmış, ayrıca bununla ilgili başka teşviklere de yer verilmiştir.

Bu kapsamda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve 213 sayılı Kanuna göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme bu talebi ivedilikle görüşür ve gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir.

Bu yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.

Defter veya belgelerinin iş yerinde veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilir.

Şu kadar ki ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi halinde mükellef, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır.

Deprem nedeniyle defterleri zayi olan mükellefler, söz konusu defterlerini kullanmaya başlamadan önce ve her halükarda mücbir sebebin sona erdiği tarihten itibaren en geç 15 gün içinde yeni defter tasdik ettirerek bu defterleri tutacaklardır.

Bu kapsamda yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden;

- 492 sayılı Kanun hükümlerine göre noter harcı,
- 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti, alınmayacaktır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar, Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından uygulanmaz. Söz konusu defterler için aşağıda yer alan açıklamalar uyarınca işlem yapılacaktır.

e-Defter uygulamasına dahil olup 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükelleflerden 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere **Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletenler**, söz konusu e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarını, **zayi belgesi aranmaksızın**, www.edefter.gov.tr adresinde yayımlanan e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanan usullere uygun olarak **e-Defter uygulaması üzerinden 31/7/2023 tarihine kadar indirebileceklerdir.**

e-Defter uygulamasına dahil olup 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayı olan mükellefler, e-Defter uygulamasına dahil oldukları hesap döneminin ilk ayı ila 2019/Aralık ayına ve 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına ait olan ancak ilgili Genel Tebliğ kapsamında **muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletilmeyen aylara ait e-Defter dosyalarına ilişkin olarak**, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar **yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir**. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır. Söz konusu mükellefler, bahse konu e-Defter dosyalarının zayı olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.

Zayı belgesinin temin edilmesini müteakip, zayı belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayı olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine yeniden yüklenmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı izin verilir.

7. Depremler Nedeniyle Mücbir Sebep Hali İlan Edilen Yerlerde Bulunanların Borcu Sebepiyle Alacaklılara Hangi Şartlarla Şüpheli Alacak Uygulaması (Karşılık Ayırma ve Gider Kaydetme) İmkânı Sağlanmıştır?

7440 sayılı Kanunla, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde faaliyet gösteren kişilerle iktisadi ve ticari ilişkisi bulunan mükelleflerin, bu kişilerden olan alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan zorluklar nedeniyle 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesi kapsamında şüpheli alacak karşılığı ayrılması ile ilgili şartların hafifletilmesine ilişkin düzenleme de yapılmıştır.

Bu kapsamda, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

- Gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerle,
- Gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerle,
- Kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerle,

iktisadi ve ticari ilişkide bulunan mükelleflerin, bu kişilerden alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan zorlukların tevsikiyle ilgili olarak 213 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinde belirtilen şartlar bu olaya münhasır olmak üzere hafifletilmiş olup, bu kapsamda bu maddede belirtilen şartların gerçekleşmesi halinde alacağın tahsili amacıyla borçlunun dava edilmesine veya icra yolu ile takibine gerek bulunmamaktadır.

Söz konusu alacaklara ilişkin olarak şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi için;

- Borçlunun, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydının bulunması veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişi ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekkül olması,
- Alacağın ticari veya zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesiyle ilgili olması ve borçlunun faaliyette bulunduğu yerde meydana gelen deprem tarihinden önce doğmuş bulunması,

- Alacağın varlığının 213 sayılı Kanunda sayılan (fatura, sözleşme, müstahsil makbuzu, gider pusulası gibi) belgeler ile tevsiki ve bulunması halinde sipariş mektubu, irsaliye, alacak senedi, çek gibi belgelerle teyidi,
- Alacağın ilgili hesap dönemi kayıtlarına bir gelir unsuru olarak girmiş, bir başka ifade ile hasılat kaydedilmiş ve katma değer vergisi beyannamesinde beyan edilmiş olması, (İleride yapılacak mal veya hizmet alımları için sipariş avansı niteliğinde yapılan ödemelerden, diğer bir ifade ile ticareti yapılan mal veya hizmetin maliyetiyle ilgisi olan verilen sipariş avanslarından kaynaklı alacaklar, söz konusu şartlar aranmaksızın bu bent kapsamında değerlendirilecektir.)
- Açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması,

gerekmektedir.

Karşılık ayrılan/gider yazılan söz konusu alacakların, daha sonra tahsil edilmeleri halinde, bunlar tahsil edildikleri yılda gelir yazılacaktır.

Belirtilen şartlara sahip alacaklar için, dava veya icra yolu ile takibine gerek bulunmaksızın bilanço esasına göre defter tutanlarca karşılık ayrılması, işletme hesabı esasına göre defter tutanlarca söz konusu alacağın deftere gider yazılması mümkün bulunmaktadır.

8. Binalara İlişkin Terkin Edilecek Amme Alacakları Nelerdir?

7440 sayılı Kanunla, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, binalara ilişkin olup 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan vergi, katkı payı, vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammının terkin edilmesi sağlanmıştır.

Bu kapsamda;

- Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalara ilişkin olup,
- 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan,
- Emlâk vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, çevre temizlik vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı terkin edilecektir.

Belediyeler veya su ve kanalizasyon idareleri, belediyelerin imar birimlerinin kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanmak suretiyle **başvuru aranmaksızın**, emlâk vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ile çevre temizlik vergisine ilişkin terkin işlemini gerçekleştirecektir. Söz konusu idareler, gerek duymaları halinde ilgili kurumlardan da bilgi talep edebilirler.

9. Taşıtlara İlişkin Terkin Edilecek Amme Alacakları ile Sağlanan Diğer Kolaylıklar Nelerdir?

7440 sayılı Kanunla, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, taşıtlara ilişkin olup 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan vergi, vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammının terkin edilmesi, hacizlerin kaldırılması sağlanmıştır. Ayrıca bu imkan, trafik idari para cezası, idari para cezaları, geçiş ücreti ile gecikme zammı alacakları için de uygulanır.

Bu kapsamda;

- Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara ilişkin olup,

- 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan,
- Motorlu taşıtlar vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı terkin edilir ve
- Taşıtlar üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince tatbik edilmiş hacizler kaldırılır.
- Bu hüküm, kapsama giren taşıtlara 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Kanunun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası ile 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile gecikme zammı alacakları için de uygulanacaktır.

Kapsama, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen, otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri ile motosikletler, minibüs, panel van, motorlu karavan, otobüs ve benzeri, kamyonet, kamyon, çekici ve benzeri taşıtlar ile uçak ve helikopterler girmektedir.

Bu kolaylıklardan, kapsama giren taşıtları adına kayıt ve tescil ettirmiş bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların mirası reddetmemiş mirasçıları yararlanabilir. Gerekli başvurular, mükellef veya mükellef adına vasi, kanuni temsilciler ile konuya ilişkin olarak vekâletname ile tayin edilen vekiller tarafından yapılabilir.

Söz konusu düzenlemeden yararlanabilmek amacıyla mükellefler tarafından, adlarına kayıt ve tescilli taşıtları için;

- 2 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliğinin 1 numaralı ekinde yer alan terkin talep formu ve
- Deprem nedeniyle ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara dair ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen belge ile mükellefiyetinin bulunduğu vergi dairesine başvuru yapılacaktır.

Bahse konu taşıtlara ilişkin motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin mücbir sebep hali ilan edilen yerler dışında olması düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

10. Deprem Bölgesinde 6/2/2023 Tarihi İtibarıyla Kurumlar Vergisi Mükellefiyeti Bulunanlar Ek Vergi Ödeyecek mi?

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından; 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında ek vergi hesaplanacaktır.

Ancak, 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna ile yurt dışından elde edilen ve en az %15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında ek vergi hesaplanacaktır.

Bu verginin ilk taksiti kurumlar vergisinin ödeme süresi içinde, ikinci taksiti bu süreyi takip eden dördüncü ayda ödenecektir.

Bununla birlikte, 6/2/2023 tarihi itibarıyla Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar ek vergiden muaf tutulmuştur.

11. Hangi Malların Tesliminde Geçici Süreyle İndirimli Özel Tüketim Vergisi Oranı Uygulanması Sağlanmıştır?

7440 sayılı Kanunla, olağanüstü hal ilan edilen illerde faaliyette bulunan tütün üreticilerinin kurduğu tütün kooperatiflerince üretilen bazı malların tesliminde geçici süreyle indirimli özel tüketim vergisi oranı uygulanması sağlanmıştır.

Bu kapsamda;

8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile olağanüstü hal ilan edilen illerde faaliyette bulunan ve Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen merkezlerdeki tütün üreticilerinin bir araya gelerek kurduğu tütün kooperatiflerince,

- Türkiye’de üretilen, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (B) cetvelinde yer alan 2403.19.10.00.19 ve 2403.19.90.00.19 GTİP numaralı mallardan,
- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna göre tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip bulunan ve Türk Standardları Enstitüsünün TS 13599 Sarmalık Kıyılmış Tütün Mamulü Standardında yer alan “Tek tütün çeşidinden üretilen sarmalık kıyılmış tütün mamulü” tanımı ve standardına uygun nitelikteki malların tesliminde,

31/12/2024 tarihine kadar (bu tarih dâhil) özel tüketim vergisi oranı %50 indirimli uygulanacaktır.

12. Mücbir Sebep Hâli İlan Edilen Yerlerde 7440 Sayılı Yapılandırma Kanununa Başvuru ve Ödeme Süresi Nedir?

Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde bu hâlin, belirlenen başvuru süresince, yani 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) devam etmesi durumunda, hem başvuru süresi uzayacak hem de taksitler yeni duruma göre ödenecektir.

7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların 31/5/2023 tarihine kadar ilgili idareye başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde bu hâlin belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda;

- Bu yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzar.
- Bu takdirde, Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksiti; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitler ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenir.

6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine istinaden Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde 6/2/2023 ile 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mücbir sebep hali ilan edilmiştir.

Buna göre, bu illerde bulunan vergi dairelerine 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılacak başvuruların 31/10/2023 tarihine kadar yapılması ve ödenecek birinci taksitin (peşin ödeme dâhil) 30/11/2023 tarihine, ikinci taksitin 31/12/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 2/1/2024) tarihine kadar, diğer taksitlerin ise takip eden aylarda ödenmesi gerekmektedir.

